

PAMUKTA EKİM ALANLARI AZALIYOR, İTHALATA BAĞIMLILIK ARTIYOR!

Ulusal Pamuk Konseyi (UPK), 2020 yılı değerlendirmesi ve 2021 beklentilerini kapsayan Pamuk Sektör Raporuna göre; 2020 sezonunda pamuk ekim alanları, yüzde 40 azaldı. Pamuk üretim alanları son 30 yılın en düşük değeri olan, 353 bin hektara (3 milyon 530 milyon dekar) geriledi.

Türkiye bugün dünya pamuk üretiminin neredeyse tamamını (%99,5) karşılayan 10 büyük pamuk üreticisi ülke arasında 6'ncı sırada yer alıyor. Diğer taraftan Türkiye, dünya pamuk tüketiminin yüzde 85'ini gerçekleştiren ilk 8 ülke arasında da 4'üncü sırada yer almakta. Pamuk ekim alanlarının giderek azalması ve pamukta uluslararası şirketlerin söz sahibi olmasından dolayı ülkemizde üretmemiz gereken pamuğu ithal eder duruma düştük, buna göre Türkiye, dünya pamuk ithalatının yüzde 71'ini gerçekleştiren 5 büyük ithalatçı ülke arasında Türkiye 4'üncü sırada yer almıştır.

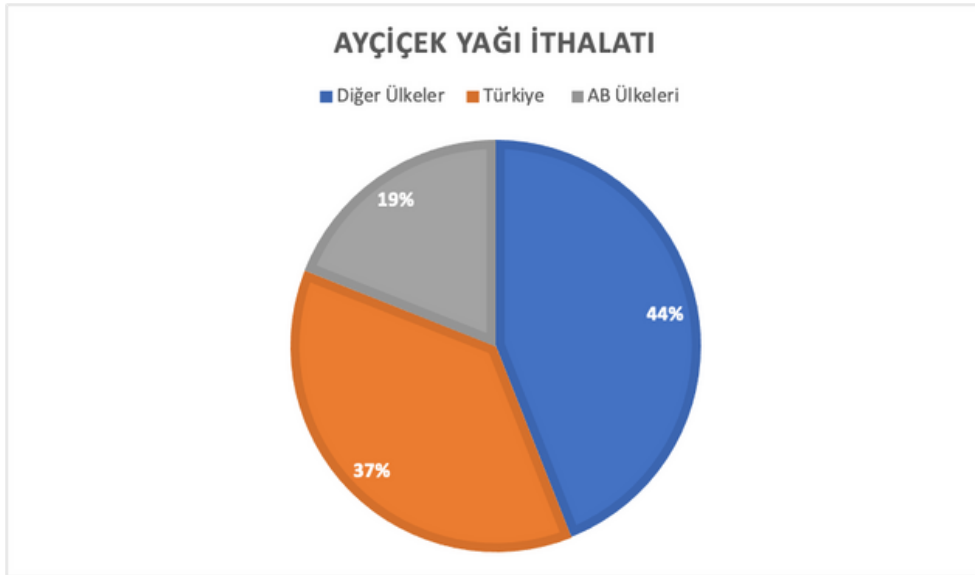
SON BİR YILDA AYÇİÇEĞİ YAĞINDAKİ FİYAT ARTIŞI %120 GERÇEKLEŞMİŞTİR.

Kapitalist hegemonyanın en güncel tezahürü olan neoliberalizmde, tarımsal fiyat kontrolü uluslararası şirketlerin denetimindedir. Neoliberalizm kısılacındaki tarım, üretimden tüketime bütün aşamalarda girdiler yoluyla çok uluslu şirketlerin denetiminde belirlenmektedir. Türkiye gibi ekonomisi zayıf olan ülkeler girdiler aracılığıyla dışa bağımlı bir üretimin sonunda, gıda fiyatları girdilerin yüksek fiyatlarına paralel olarak artmaktadır. Gıda fiyatlarındaki artışta en dikkat çeken ürün Ayçiçek yağı olmuştur.

TÜİK verilerine göre, ayçiçek yağının bir kilogramı, Aralık 2019 ile Aralık 2020 arasında tam %48 artışla 16 TL'yi Aralık 2019'a göre 2021 Şubat ayında ise % 120 artışla 22 TL'yi aşmıştır. ·

Türkiye geleneksel halk mutfağının parçası olan zeytin yağı ve tereyağının alım gücünü zorlaması nedeniyle Ayçiçek yağı dar gelirli kesimlerin en çok tercih ettiği yağ grubu arasındadır. Türkiye'de Ayçiçek yağı, mısırözü yağının 22 katı, margarinin 8,5 katı, zeytinyağının 1,8 katı tereyağının ise yaklaşık 1,5 katı oranında tercih edilmektedir.

ABD Ziraat Dairesi (USDA) verilerine göre Türkiye dünyada en çok ayçiçeği ithal eden ülkedir. Türkiye 1 milyon 950 bin tonluk ayçiçeği üretimine karşılık 1 milyon 132 bin ton ayçiçeği ithal etmektedir. USDA'nin 2019/2020 verilerine göre dünyadaki ayçiçeği ithalatının yüzde 30,6'sını Türkiye gerçekleştirmiştir.

Uluslararası Ticaret Merkezi'nin (ITC) projesi olan trademap.org'un verilerine göre AKP'nin iktidara geldiği yıl 132 bin 485 tondu. 2019'da yapılan ayçiçeği ithalatı 2002 yılının tam 8,5 katı düzeyindedir.

Türkiye'de Ayçiçek yağının yıllar geçtikçe diğer yağlara oranla daha fazla tüketilmesinin temel nedeni, neoliberal politikalarla küçük ölçekli çiftçiliğin tasfiye edilerek tarımın kontrolünün çok uluslu şirketlere bırakılmasıdır. Neoliberal politikaların sonucu olarak şirketlerin muazzam düzeyde kar elde etmesini sağlamak için kamuoyunun çoğunluğu tek tip beslenmeye mahkûm edilmektedir.

2006 YILINDA ÇIKARTILAN TOHUMCULUK YASASI İLE BİRLİKTE TÜRKİYE İTHAL TOHUM ÜLKESİ OLMUŞTUR

MİLYON DOLAR	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İHRACAT	126.0	148.3	102.7	153.4	137	151.7	155.4	171.2
İTHALAT	194.2	188.4	202.1	202.1	189	178.8	177.3	213
DIŞ TİCARET HACMİ	320.3	336.8	304.8	355.5	326	330.5	332.7	384.2
DIŞ TİCARET DENGESİ	-68.2	-40.0	-99.4	-48.6	-52	-27.1	-17.9	-41.8
KARŞILAMA ORANI (%)	65	79	51	76	72.5	84.8	87,6	80,3

Kaynak: TSÜAB

Türkiye'nin tohum ihracatı, 2018 yılında 152 milyon dolar civarında iken, 2019'da yaklaşık 155 milyon dolara yükselmiştir. İhracat, değer bazında yaklaşık %2,5 artarak, rekor kırmıştır. Türkiye, 2016'da 76, 2017'de 79, 2018'de 85 ve 2019 yılında 86 farklı ülkeye tohum ihracatı gerçekleştirmiştir.

Türkiye Tohum İthalatı (2019)

Sıralama	Tür	Milyon Dolar	%
1	Sebze	93.8	53
2	Mısır	23	13
3	Patates	12.2	6,9
4	Ayçiçeği	10	5,6
5	Şeker Pancarı	9.4	5,3
6	Çim ve Çayır otları	9	5
7	Yem Bitkileri	6.9	3,9
	Diğerleri	13	7,3
	Toplam	177.3	100

KAYNAK: TUİK

Toplam tohum ithalatı, 2019'da yaklaşık %1 azalarak 177 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir. Türkiye, 2019 yılında 56 ülkeden tohum ithal etmiştir. İthalatın önemli bir kısmı sebze tohumlarından oluşmuştur.

Ülkeler Bazında Türkiye Tohum İthalatı (2019)

Sıralama	Ülke	Milyon Dolar	%
1	Fransa	26.8	15
2	İtalya	17.5	10
3	Hollanda	14.9	8
4	ABD	13.2	7
5	Çin	11.9	7
6	Peru	11.7	7
7	İsrail	11.4	6
8	Şili	10.9	6
9	Tayland	10.4	6
10	Danimarka	7	4
	Diğerleri	41.2	23
	Toplam	177.3	100

KAYNAK: TÜİK

Türkiye'nin ithal tohum ettiği ilk 10 ülke arasında yer alan ülkelere baktığımızda tarımsal üretimin temel girdisi olan tohumda dışa bağımlı olduğu açıkça görülmektedir.

TÜRKİYE TARIMDA KAPSAMLI ÖNEMLER ALMADIĞI TAKDİRDE YAKIN ZAMANDA KİTLİK İLE KARŞI KARŞIYA KALACAKTIR!

Türkiye tarımda dışa bağımlı olması ve son bir yıldır Covid 19 salgınının ülkelerin ticaret hacimlerini alt üst etmesine ek olarak iklim değişikliğine paralel yıllık yağış miktarlarının azalması yakın gelecekte kıtlık ile karşı karşıya kalacağımız önemli tehlikeler arasında görülmelidir.

Türkiye Tabiatını Koruma Derneği (TTKD) verilerine göre Türkiye'de 50 yılda kuruyan sulak alanlardaki su kütlesi miktarı 1.3 milyar hektar, yani 24 Eğirdir Gölü veya 3 Van Gölü ya da Marmara Denizi kadardır.

Uluslararası Ramsar Alanı olarak tescil edilen 14 sulak alandan bazılarının bugün ya tamamen kuruduğu ya da giderek kurumakta olduğu tehlikesi ile karşı karşıyayız. , Türkiye Tabiatını Koruma Derneği (TTKD) verilerine göre "Seyfe, Kuyucuk ve Meke gölleri tamamen kurumuştur.

Türkiye'de su alanlarının kurumasının temel nedeni Türkiye'nin su politikasının olmamasıdır. Eğer Türkiye kapsamlı su politikasını bir an önce uygulamaya koymaz ise su fakiri ülke konumuna düşmemiz büyük bir olasılık.

Meteoroloji Genel Müdürlüğünün Kümülatif yağış raporuna göre, 1 Ekim 2020-31 Ocak 2021 dönemini kapsayan 2021 su/tarım yılı yağışları uzun yıllar normali ve geçen yıl aynı dönem yağışlarının altında gerçekleşmiştir.

Türkiye geneli su/tarım yılı dört aylık yağışı 194.9 mm, normali 261.4 mm (1981-2010) ve 2020 su/tarım yılı aynı dönem yağışı ise 214.9 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %25, 2020 yılı su/tarım yılı yağışlarına göre ise %9 azalma gerçekleşmiştir.

Yağışlarda en fazla azalma %39 ile Karadeniz Bölgesi'nde gözlemlenirken, kümülatif yağışlar, Orta Karadeniz, Yurdun iç kesimleri, Mardin, Diyarbakır Çevreleri Doğu Anadolu'nun doğusu ve kuzeyi ile Bilecik çevrelerinde normallerine göre %40'ın üzerinde azalma gösterirken, Amasya, Çorum, Erzurum, Kastamonu çevrelerinde azalma oranının yer yer %60'ların üzerine çıkmıştır. 2021 su/tarım yılı il yağışlarında Adıyaman, Edirne, İzmir, Kırklareli haricinde tüm illerimiz normallerinin altında yağış alırken, en yüksek yağış 550 mm ile Rize'de, en düşük yağış 66 mm ile Iğdır'da, normallerine göre en fazla azalma ise %62 ile Amasya'da gerçekleşti.

Yağışların azalması en çok tarımı etkileyerek zaten yüksek olan gıda fiyatlarının daha da yükselmesine neden olacaktır.

Yağış miktarlarının düşmesinden dolayı çiftçilerin üretime devamını sağlayacak destekler yapılmamaktadır.

TÜRKİYE'DE GIDA FİYATLARI YÜKSELİRKEN, YOKSULLUK GÜN GEÇTİKÇE ARTMAKTADIR.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı kalkınma göstergelerine göre 2017'de yüzde 13,5'e kadar gerileyen yoksulluk oranı, 2019 yılında yüzde 14,4'e yükseldi. Yoksulluk riski olan çalışan nüfusun oranı ise 2017 yılında yüzde 12,8 iken 2019 yılında yüzde 13,2 oldu.

Gıda fiyatları yükselirken Türkiye toplumunun büyük çoğunluğunun alım gücü azalmakta ve insanlar yeterli düzeyde beslenememektedir.

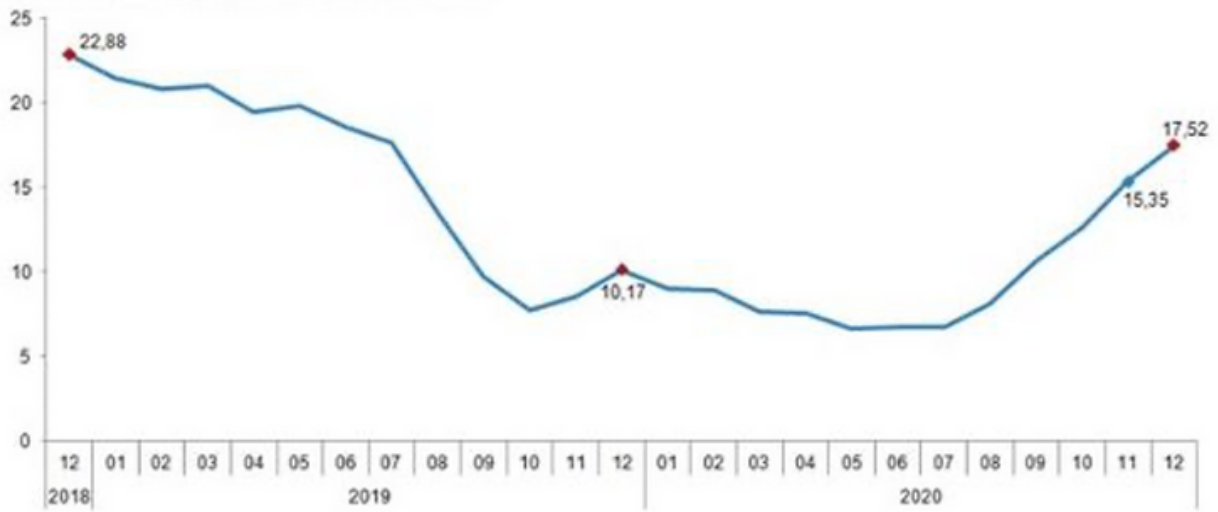
Covid 19 salgınının etkisiyle bir çok dünya ülkesi ihracat vergilerini artırırken, Türkiye'de ise ithalat ürünlerindeki vergiler sıfırlanmaktadır. Dünya'nın en büyük buğday ihracatçısı olan Rusya'nın ihracat vergilerini arttırmaya yönelik düzenlemeleri uygulamaya koyarken fiyatı artan gıda fiyatları daha da artmaktadır.

Son 5 yılda dana karkas fiyatı % 46 artmış. Aynı dönemde besi yemi fiyatı ise % 106 yükselmiştir. 5 yıl önce 1 kilogram dana karkas eti karşılığında 28 kilogram besi yemi alınabilirken, 2020'de sadece 20 kilogram besi yemi alınabilmiş. ET/besi yemi paritesi de besici aleyhine işlemektedir.

TARIMSAL GİRDİLERDE YAKLAŞIK 2 YILIN EN HIZLI ARTIŞI YAŞANDI

Tarımsal girdi fiyat endeksi (tarım-GFE)yıllık %17.5 aylık %2.72 arttı. Tarımsal girdilerde yaklaşık 2 yılın en hızlı artışı yaşandı. Tarım-GFE, 2020 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 2,72 artarken, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 17,52 yükseldi.Endeks, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17,52 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 9,85 artış gösterdi. Böylece endeks, Mart 2019'dan bu yana 21 ayın en hızlı yıllık artışını gerçekleştirdi.

Tarım-GFE yıllık değişim oranı (%), Aralık 2020

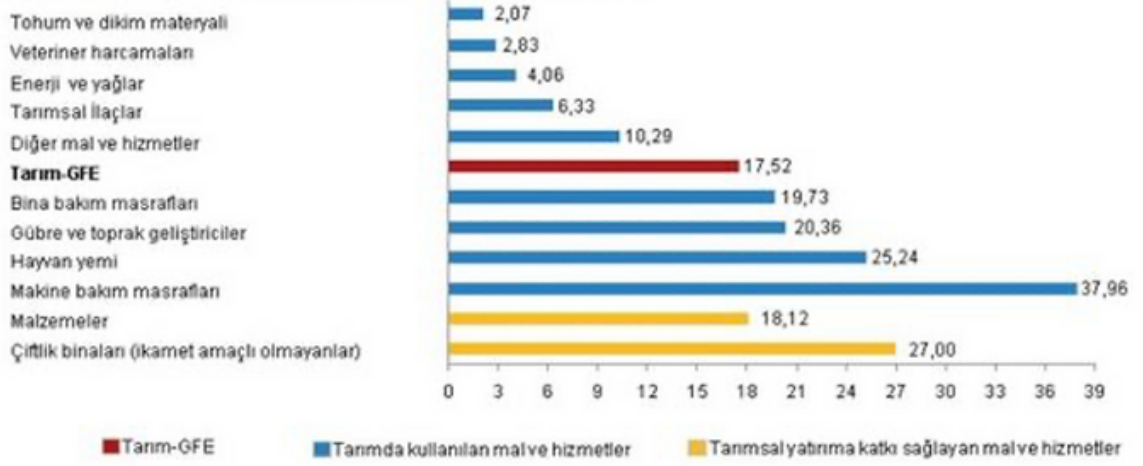

Ana gruplar itibariyle bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksi yüzde 2,23, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksi yüzde 2,80 artış gösterdi. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksi yüzde 17,03, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksi yüzde 20,58 artış gösterdi.

Yıllık en fazla artış yüzde 37,96 ile makine bakım masrafları alt grubunda oldu

Yıllık en fazla artış gösteren diğer alt gruplar ise yüzde 27,00 ile çiftlik binaları (ikamet amaçlı olmayanlar) ve yüzde 25,24 ile hayvan yemi oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre en az artış gösteren alt gruplar ise sırasıyla yüzde 2,07 ile tohum ve dikim materyali, yüzde 2,83 ile veteriner harcamaları ve yüzde 4,06 ile enerji ve yağlar oldu.

Alt gruplara göre Tarım-GFE yıllık değişim oranı (%), Aralık 2020

ANALİZ ENGELİ PORTAKAL İHRACATINI YÜZDE 40 DÜŞÜRDÜ

Portakal ihracatına yılbaşında bir hafta süreyle uygulanan yüzde 100 pestisit analiz uygulaması ihracatı yüzde 40 düşürdü. İçerde fiyatlar düşerken, ülke ciddi miktarda döviz kaybetti.

Portakal ihracatı	Ülke	Ocak 2020		Ocak 2021		Değişim Oranı (%)	
		Miktar (kg)	Değer (\$)	Miktar (kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
 Kaynak: AKİB	Rusya Federasyonu	18.139.902	8.871.859	16.379.951	8.884.359	-10	0
	Irak	8.585.401	1.803.396	4.143.121	1.655.494	-52	-8
	Ukrayna	10.355.503	4.587.118	2.151.301	923.724	-79	-80
	Romanya	1.411.565	851.295	574.136	309.908	-59	-64
	Almanya	350.971	190.595	393.682	283.790	12	49
	Toplam	44.975.224	18.793.397,28	27.174.786	13.605.419,92	-40	-28

Türkiye, Ocak 2020'de 44 bin 975 ton portakal ihracatı yaparken 2021 Ocak ayında bu ihracat 27 bin 174 tona geriledi. Değer olarak ise 2020 yılı Ocak ayında portakal ihracatından 18 milyon 793 bin dolar döviz sağlanırken, Ocak 2021'de fiyatların yüksek olmasına rağmen 13 milyon 605 bin dolar döviz elde edildi.

GÜBRE DESTEĞİNDEKİ YÜZDE 100 ARTIŞ ÇİFTÇİYİ MEMNUN ETMEDİ

Çiftçi, geçen yıl bu dönemde üre gübresinin tonunu 1650 liradan alırken bu yıl 3000 liradan alıyor. DAP gübresi 1850 liradan 3 bin 450 liraya yükseldi. Amonyum sülfat 950 liradan 1 650 liraya çıktı. Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan gübre desteğindeki % 100'lük artış çiftçinin sorunlarını çözmekten uzaktır. Çünkü gübre desteği destek 80 kiloda 1.5 kilo.

HDP Genel Merkezi; Barbaros Mh
Tahran Cd Büklüm Sk No:117
Kavaklıdere/Çankaya ANKARA
Tel: 0312 427 17 80
Fax: 0312 428 89 57

@HDPgenelmerkezi

www.hdp.org.tr

